

Suomikoti

*Korkealaatuista
vanhustenhuoltoa
ja -hoitoa suomeksi!*

Suomikodin
20-vuotisjuhlan
kunniaksi vuonna
2015 julkaistu
historiikki

Suomikoti 20 år

Finska äldreboendet **Suomikoti** i Stockholm är det första i sitt slag i Sverige. I denna historik behandlas bildandet av *Föreningen Hem för Finländska åldringar*, numera *Föreningen Suomikoti*, år 1989 och dess arbete för att få till stånd ett boende för finsktalande äldre.

Trots bristen på pengar och förståelse från beslutsfattarnas sida, ledde föreningens målmedvetna arbete till att de första boenden i oktober 1995 kunde flytta in på Suomikoti vid Sabbatsbergs sjukhus. I början saknades allt från bra sängar till kontorsmaterial. Tack vare gåvor från medlemmar, finska organisationer och företag kunde verksamheten pågå. Personalen sydde gardiner, anordnade aktiviteter för de boende på sin fritid och danser för allmänheten för att samla pengar till köp av nya sängar.

Idag är ekonomin stabil, vilket har gjort en enorm utveckling möjlig. Suomikoti har moderna, ändamålsenliga lokaler i Svedmyra med 53 rum och tillstånd för dubbelt boende i några av dem. Personalen är välutbildad och boende har gott om tillfällen till aktiviteter för både kropp och själ.

Suomikoti

Tekstit:

Paula Ehrnebo ja Liisa Sihvo Murstam

Ulkoasu:

Kai Kangassalo

Esipuhe

Suomikodin johtokunta totesi jo kaksi vuotta sitten, että vuosi 2015 on merkivuosi Suomikodin historiassa, koska kodin toiminta täyttää 20 vuotta. Niinpä vuotta päätettiin juhlistaa eri tavoin.

Suomikodin perustaminen ei ollut helppoa. Valmistelut vaativat paljon aikaa ja monen tulisielun valtavaa työpanosta. Olen usein pysähtynyt miettimään, miten paljon rohkeutta, ponnistuksia ja uskoa on vaadittu niiltä, jotka panivat asian alulle. Aloitettiin aivan tyhjästä, tukea oli vaikea saada mistään. Silloin ei vielä myöskään tiedostettu, kuinka tärkeää on vanhustenhuolto omalla äidinkielellä. Nyt Suomikoti toimii ja on suosittu ja arvostettu ruotsinsuomalaisten vanhusten hoivakoti.

Kaikki Suomikodin perustamiseen ja alkutaipaleeseen liittyvä olisi syytä dokumentoida. Johtokunta pohtikin pari vuotta sitten, voitaisiinko juhlavuoden kunniaksi laatia historiikki. Mutta hyvin pian todettiin, että perusteellisen historiikin kirjoittamiseen ei ole aikaa eikä varoja. Silti johtokunta piti tärkeänä, että keskeiset tiedot kodin perustamisvaiheista koottaisiin pieneksi julkaisuksi.

Kiitän sydämellisesti kaikkia julkaisun laatimiseen osallistuneita. Erityisesti kiitän Suomikoti-yhdistyksen aktiivisia jäseniä ja työntekijöitä.

Sturebyssä helmikuussa 2015

Marja-Liisa Sairanen
puheenjohtaja

Sisällys

Esipuhe ... 3

Haaveista todeksi ... 5

Hilja Jensen – Suomikodin äiti ... 8

Melkein ensimmäinen asukas ... 10

Liikunta on hyvä lääke ... 10

Logoehdotus ... 12

Muistoja muutoista ... 13

Sirkka-Liisa muistelee ... 16

Lahjoitukset ja testamentit ... 20

Suomikodin puuhanainen ... 21

Suomikodin vaiheet ... 22

Tarkka taloudenhoitaja ... 32

Emme saa jäädä lepäämään laakereillemme ... 33

Suomikodissa tapahtuu ... 34

Haaveista todeksi

Alli Urberg, Hilja Jensen ja Lauri Pihlajamaa

Huomattava määrä suomalaisia muutti 1950- ja 1960-luvulla Ruotsiin. Useimilla oli ajatus työskennellä muutamia vuosia Ruotsissa ja palata synnyinmaahansa viimeistään eläkeläisinä. Vuodet vierivät, ja paluu Suomeen osoittautui luultua vaikeammaksi. Lapset, lastenlapset, ystävät ja asuntokin sitoivat useita jäämään Ruotsiin.

Vähitellen alettiin suunnitella eläkepäiviä. Syntyi myös ajatuksia suomenkielisten vanhainkotien perustamisesta Ruotsiin. Ensimmäinen eläkeläistyöryhmä kokoontui ammattijärjestö LO:n piirissä 1976. Työryhmään valittiin mm. **Hjalmar Rantanen, Osmo Hormia, Hilja Jensen ja Jorma Hautala**. Työryhmä kokoontui vain muutamia kertoja ja keskusteli pääasiassa eläkekysymyksistä.

Hilja Jensen muutti Tukholmaan 1961 ja työskenteli kotiaavustajana ja hoitoapulaisena. Kulunut ruotsalais-suomalainen sanakirja mukanaan hän avusti ruotsinkielisiä vanhuksia ja kiinnitti tällöin huomiota suomenkielisten palveluiden ja hoidon puuttumiseen. Tutustuin Hiljaan 1970-luvun alussa enkä aluksi ymmärtänyt suomenkielisen hoivan tärkeyttä – sen voin nyt jälkikäteen tunnustaa. Taisin olla liian nuori ajattelemaan vanhuuden päiviä. Hilja jatkoi sitkeästi työtään ja sai vähitellen minutkin lämpenemään asialle. Hilja sai tuekseen myös Tukholman suomalaisen seurakunnan komministerin **Lauri Pihlajamaan**. Seurakuntaan perustettiin 1981 investointirahasto, jonka alkupääoma 600 000 kruunua varattiin vanhainkodin rakentamiseen. Näitä varoja emme koskaan saaneet käyttööme, sillä seurakunnalla oli talousongelmia.

Suomikoti-yhdistyksen perustamiskokous 15. tammikuuta 1989

Hilja ja minä kirjoitimme 1983 aloitteen *Bättre omsorg för invandrapensionärer*. **Erkki Tammenoksa**, **Nancy Eriksson** ja minä puolustimme aloitetta, joka lähetettiin sosiaalidemokratien puoluekokoukseen. Saimme vastauksen: Hyvä aloite, mutta on tutkittava suomenkielisen vanhustenhoivan todellinen tarve Ruotsissa.

Toukokuussa 1988 soitin lääninhallituksen juristi **Bo Lampalle**, joka neuvoi meitä perustamaan aatteellisen yhdistyksen tukemaan asiaamme. Tiesimme, että juutalaisille oli jo 1940-luvulla perustettu aatteellinen yhdistys, jolla oli vastuu suuren laitoksen toiminnasta.

Joulukuussa 1988 Hilja Jensen, Lauri Pihlajamaa ja minä tapasimme Tukholman hiippakuntajuristin **Per Savastikin**, joka neuvoi sääntöjen muotoilussa. Hän oli mukanaamme tukemassa ehdotustamme käydessämme maakäräjäneuvos **Göran Hammarsjön** luona.

Meillä ei ollut alkupääomaa. Kirkkovaltuuston jäsenenä Hilja Jensen järjesti ilmaisen kokouksentalan Suomalaiseen seurakuntaan. Kirkkoherra

Urpo Kokkosen tuella saimme järjestää yhdistyksemme perustamiskokouksen 15. tammikuuta 1989. Tilaisuuteen saapui noin 100 asiasta kiinnostunutta. Kirkkoherra Kokkonen toivotti läsnäolijat tervetulleiksi kokoukseen, jonka puheenjohtajaksi valittiin RSKL:n pääsihteeri **Sulo Huovinen** ja sihteeriksi RSKL:n sosiaalisihteeriksi **Helena Kivisaari**. Lauri Pihlajamaa valittiin yhdistyksen puheenjohtajaksi vuosikokoukseen saakka. Huhtikuun vuosikokouksessa sain kunnian tulla puheenjohtajaksi.

Hoitotieteen professori **Sirkka-Liisa Ekman** oli ensimmäinen yhdistyksemme palkkaama työntekijä. Hän toimi osa-aikaisena projektisihteerinä hieman yli kaksi vuotta. Olimme saaneet Tukholman kunnalta projektirahoja suomenkielisen vanhustenhoivan tarpeen kartoittamiseen. Ensimmäiset asukkaat saivat muuttaa 27-paikkaiseen Suomikotiin lokakuussa 1995. Viralliset avajaiset pidettiin 24. marraskuuta, jolloin läsnä oli runsaasti kutsuvieraita. ●

Alli Urberg

Suomikodin viralliset avajaiset marraskuussa 1995 Sabbatbergissä

Suomikodin nykyisten toimitilojen vihkiäiset Sturebyssä huhtikuussa 2007. Hilja ja Alli vihkimässä.

Hilja Jensen

– Suomikodin äiti

Hilja Jensen 95-vuotispäivänään 1. maaliskuuta 2007 Suomikodissa Sabbatsbergissä

Hilja Jensen syntyi Parikkalassa vuonna 1912. Hän meni kouluun jo kuusivuotiaana, koska hän halusi sinne yhtä aikaa parhaan ystävänsä kanssa. Hyväpäisenä Hilja

olisi halunnut jatkaa koulunkäyntiä, mutta se ei torpan lapselle ollut mahdollista. Kaksitoista-vuotiaana hän aloitti työt paimenpiikana, lasten hoitajana tai pikkupiikana lähitaloissa. Hieman

isompänä hän kävi töissä Sortavalassa, mutta palasi kotiin, koska siellä tarvittiin apua.

Kun Hilja oli 19-vuotias, kosi naapurin poika häntä. He menivät naimisiin ja avioliitosta syntyi kolme lasta. Perhe muutti Janakkalaan, kun kotitalo jouduttiin pikkuvelasta myymään pakkohuutokaupassa.

Jo nuoresta alkaen Hilja oli kiinnostunut järjestötoiminnasta. Hän piti nuorisokerhoja ja oli mukana urheilutoiminnassa. Kiinnostus politiikkaan heräsi 1930-luvun työttömyysvuosina. Veljet saivat kulkea ympäri maata työtä hake-massa. Isänmaallisen kansanliikkeen ja Lapuanliikkeen kannattajat kyllä järjestivät töitä, jos liittyi jäseneksi, mutta Hiljan veljet sanoivat mieluummin näkevänsä nälkää.

Janakkalassa Hilja liittyi sosiaalidemokraatteihin ja hänet valittiin kunnanvaltuuston jäseneksi. Tiedonhalu oli edelleen suuri ja siksi Hilja meni opiskelemaan Työväen akatemiaan ja sitä kautta hän sai työpaikan Sosialidemokraattien naisliitossa. Tämän kaiken aktiivisuuden seurauksena tuli avioero. Se ei kuitenkaan vaikuttanut lapsiin, jotka olivat jo aikuisia.

Uusi työpaikka naisliitossa oli Helsingissä, mutta toimialueena oli koko Pohjois-Suomi. Yhdentoista vuoden ajan Hilja kiersi kyliä ja kaupunkeja organisoimassa uusia yhdistyksiä ja värväämässä uusia jäseniä. Hän löysi myös uuden rakkauden ja muutti Ruotsiin vuonna 1961. Avioliitosta tuli kuitenkin lyhyt miehen alkoholikäytön takia.

Tukholmassa Hilja etsi paikkaansa, joka löytyi suomalaisesta seurakunnasta. Hän alkoi toimia seurakunnan vanhusten parissa. Runsaan kolmen vuoden kuluttua hän meni töihin ensin Rosenlundin sairaalaan ja sen jälkeen Södersjukhusetiin, jossa hän toimi eläkeikänsä asti.

Aktiivina ihmisenä Hilja osallistui myös Tukholmassa ahkerasti järjestötoimintaan sekä

Tukholman suomalaisessa seurassa, suomalaisessa seurakunnassa ja Tukholman sosiaalidemokraattisessa yhdistyksessä, joissa hänellä oli monia luottamustehtäviä.

Alkuaikoina sairaalan suomalaisia työntekijöitä kiellettiin puhumasta suomea työaikana keskenään ja potilaiden kanssa. Hilja näki, että kun kieltä taitamattomat suomalaiset vanhenevat, on tärkeätä että he saavat hoitoa omalla kielellään. Se johti ajatukseen suomenkielisestä vanhustenkodista. Tarmokkaana ihmisenä hän alkoi ajaa asiaa kaikissa niissä järjestöissä, joissa hän oli mukana. Vuonna 1989 perustettiin Suomikoti-yhdistys ja viisi vuotta myöhemmin ensimmäiset asukkaat voivat muuttaa tänne.

Vaikka Hilja oli jo ikäihminen, ei hänelle ensin tuntunut järjestyvän paikkaa talossa. Hänen toiveensa oli suomenkielinen vanhustenkoti, jossa myös terveet vanhukset voisivat asua. Ruotsin vanhustenhoidon linjaa oli kuitenkin muutettu ratkaisevasti. Kaikki vanhustenkodit lakkautettiin ja vanhusten uskottiin haluavan asua kotonaan niin kauan kuin mahdollista. Vasta kun vanhus ei enää edes kotiaavun turvin pystynyt asumaan kotonaan hänet sijoitettiin vanhusten hoitokotiin. Siksi Hiljankin sai odottaa paikkaa Suomikodissa. Sinne hän sai muuttaa 87-vuotiaana 1999.

Suomikoti oli suuri voitto Hiljalle hänen monivuotisen työnsä tuloksena. Kuitenkin hän oli hieman pettynyt, Suomikodista ei tullut aivan sitä, mistä hän haaveili. Monet asukkaista olivat liian sairaita voidakseen osallistua keskusteluihin ja eri aktiviteetteihin. Terveemmät eivät saaneet paikkaa Suomikodissa. Hilja kuoli Suomikodissa 2007. ●

Osa henkilötiedoista on Elävät kivet -lehdessä marraskuussa 1996 olleesta haastattelusta.

Melkein ensimmäinen asukas

Nyt kun Suomikodissa kirjoitetaan historiikka, haluaisin kertoa **Helmi-äidistäni**, joka oli Suomikodin melkein ensimmäinen asukas. Olin jo liittynyt jäseneksi yhdistykseen heti sen perustamisen jälkeen siinä toivossa, että kun hanke kerran toteutuu, äiti pääsisi pois ruotsalaisesta sairaalasta, missä hän ei viihtynyt.

Olen suuresti kiitollinen niille tulieluille, **Hilja Jensenille**, jota on nimitetty Suomikodin äidiksi, **Helena Kivisaarelle**, **Sirkka-Liisa Ekmanille** ja kaikille muille, jotka jakoivat tehdä uhrautuvaa työtä periksi antamatta. Tosi jalomielistä!

Se oli ilon päivä, kun lokakuussa 1995 ilmoitettiin, että Suomikoti on valmis ottamaan vastaan asukkaita. Toiveiden koti oli vihdoinkin totta!

En ennättänyt heti aamulla viemään äitiä, ja niinpä eräs miesasukas pääsi kotiin ensimmäisenä. Äiti tunsu tullessaan kotiin, jossa sai kaikkia suomalaisia mieliruokiaan ja jossa voi kuunnella lempimusiikkiaan.

Oli mielenkiintoista olla mukana vaiheessa, kun kaikki aloitettiin alusta. Muistan, kuinka yöhoitajat ompelivat verhoja. Kerran hoitaja lähetti minut hakemaan morfiinia Sabbatsbergin apteekista, omaa varastoa ei vielä ollut.

Helmi-äiti

Äidillä ei valitettavasti ollut paljon elinaikaa jäljellä ennen kuin siirtyi taivaalliseen kotiin.

Olen iloinen, että olen saanut elää tämän tapahtumientäyteisen ajan Suomikodin historiassa. ●

Maija-Liisa Robineau

Liikunta on hyvä lääke

”Liikunta on vanhuksille hyvä lääke”, sanoo Suomikodin fysioterapeutti **Birgitta Mäki**.

”Jokainen voi liikkua tai liikuttaa jäseniään jollakin tavalla. Ei saa jäädä vain istumaan, vaan kehon eri toimintoja täytyy pitää yllä.”

Birgitta Mäki on yksi Suomikodin uskollisista työntekijöistä. Hän aloitti työnsä Suomikodissa jo syksyllä 1995, kun hän tuli lähinnä kuntout-

tamaan halvauspotilaita tuntipalkalla. Ensimmäisenä työkaluna olivat tongit, joilla häntä kehoitettiin ruuvailemaan pyörätuoleja kuntoon. Sen jälkeen työkalut ovat muuttuneet. Apuvälineiden käyttö ei siihen aikaan kuulunut ammatikoulutukseen, vaan se piti oppia käytännön kokemusten kautta. Sen lisäksi muun muassa apuvälinekeskus ja eri yritykset ovat järjestäneet kursseja, joilla on oppinut käyttämään eri

välineitä oikein ja tehokkaasti. Tänään Suomikodissa on kokonainen huone kuntoutusta ja siihen tarvittavia apuvälineitä varten.

Birgitta on syntynyt Asikkalassa ja valmistui lääkintävoimistelijaksi vuonna 1975 Jyväskylä-

lässä. Ensimmäinen työpaikka oli Helsingissä Mehiläisen sairaalan suurella fysikaalisella osastolla. Työtahti poliklinikalla oli kova, mutta Birgitta osallistui myös eri osastojen työhön. Ruotsiin Birgitta tuli mutkan kautta. Hän muutti ensin miehensä työn vuoksi Hollantiin, sieltä Tanskaan ja sitten Ruotsiin ilman ajatustakaan jäädä tänne, mutta toisin kävi.

Birgitta on nähnyt 20-vuotisen Suomikodin koko kehityksen. Alussa jokaista hankintaa mietittiin pitkään, oli tarve kuinka suuri tahansa. Erikoispatjoja paikattiin, jotta ne kestäisivät vielä vähän aikaa. Liikunta tapahtui ruokasalisissa, kun pöydät ja tuolit siirrettiin ensin syrjään. Mutta yhteishenki oli vahva ja haluttiin tehdä kaikki vanhusten hyväksi. Työntekijät järjestivät vapaa-ajallaan viikonloppuisin erilaisia tilaisuuksia asukkaiden viihteeksi.

Tänä päivänä välttämättömiä apuvälineitä saa ilman että tarvetta täytyy ensin todistella puheenjohtajalle. Birgitan mielestä on myös hyvä, että talo on tilava, vaikka pitkiä käytäviä on liikaakin. Hänen mielestään hyvää on myös se, että Suomikodissa on tarpeeksi henkilökuntaa ja että kaikki saavat lisäkoulutusta tehtäviinsä.

Tulevaisuudessa voitaisiin ehkä kehittää päivätoimintaa tarjoamalla palveluja ja toimintaa lähistöllä asuville suomalaisille vanhuksille. Se vaatii kuitenkin ylimääräisiä tiloja ja henkilökuntaa.

Birgitan työhön kuuluu osallistua yksilölliseen kuntoutukseen osastoilla sekä johtaa erilaisia ryhmiä. Hän tuntee onnistuneensa silloin, kun saa jonkun vastahakoisen asukkaan innostumaan liikunnasta. Hänen mielestään olisi myös hyvä kehittää kuntosalitoimintaa. Olisi hyvä, jos asukkaat tulisivat useammin jumppasaliin eivätkä vain ryhmäharjoituksiin. Se kuitenkin edellyttää, että hoitohenkilökunta seuraa mu-

kana, koska välineitten käyttö vaatii apua eikä hänen aikansa aina riitä siihen.

Ainoa kielteinen puoli työssä Birgitan mielestä on viranomaisten vaatiman dokumentoinnin paisuminen. Kaikelta hoitohenkilökunnalta – myös fysioterapeutilta – vaaditaan asukkaan elämän tapahtumien tarkkaa kirjaamista. Tämä vie paljon aikaa, joka voitaisiin ehkä käyttää paremmin asukkaiden hyväksi.

Muutaman vuoden kuluttua ovat eläkepäivät edessä. Birgitta miettii, muuttaisiko silloin takaisin Suomeen, hän kun ei aikonut tänne Ruotsiin jäädä. ●

Logoehdotus

Erkki Tyyskän logoehdotus

Vuonna 1994 Suomikodin johtokunta huomasi, että koti tarvitsee kirjeisiinsä logon eli jonkinlaisen tunnuksen niin kuin muillakin järjestöillä, yhdistyksillä ja firmoilla on. Päätettiin kysyä tunnetulta typografilta ja kodin ystävältä **Erkki Tyyskältä**, ottaisiko hän piirtääkseen ehdotuksen.

Erkki Emil Tyyskä (22.12.1922–25.12.2003), karjalaismies, oli graafisen alan taitaja ja asiantuntija. Hänen tunnetuin logonsa oli silloin Skandia-hotellin tunnus.

Erkki pani töpinäksi ja lähetti melkein heti ehdotuksensa. Hänen logossaan koti oli keskeinen aihe, ja tuntuu kuin tämä sana olisi tuonut

hänelle jonkin lämpimän muiston Karjalasta. Vaikka en tunne hänen syntymäseutuaan ja vaikka en tullut kysyneeksi hänen motiivejaan, niin uskon, että kuvan pienessä mökissä on hänen lapsuutensa kodin ihanne ja että monella suomalaisella vanhuksella voi olla samanlainen mielikuva ensimmäisestä kodistaan.

Johtokunta katseli Erkin kuvia, mutta ei lämmennyt niille. ”Syystä tai toisesta”, sanoisin nyt 20 vuotta myöhemmin. Yhtäältä ajateltiin, että Erkin aihe oli liian ”maalainen”, sanan negatiivisessa merkityksessä. Joku ajatteli vain saunaa ja unohti, että monet suomalaiset ovat syntyneet saunassa. Toisaalta meidän joukossamme oli silloin ja on aina ollut sellaisia, jotka katsovat ymmärtävänsä taiteesta enemmän kuin toiset. Heidän mielestään Erkin kuva ei ollut tarpeeksi ”taiteellinen” ja sitä olisi saanut hävetä, jos ei muuten, niin ruotsalaisten silmissä. Mutta kaikessa yksinkertaisuudessaan – logonhan pitää olla yksinkertainen ja ymmärrettävä – se puhutteli silloin ainakin minua ja puhuttelee vielä tänäänkin. ●

Lauri Pihlajamaa

Muistoja muutoista

Suomikodin ensimmäiset toimitilat Sabbatsbergissä

Anne Andersson ja Kirsi Leino ovat olleet Suomikodin palveluksessa yli kymmenen vuotta. Niinpä he ovat ennättäneet olla mukana myös Suomikodin muutoissa.

Keväällä 2006 Suomikoti jouduttiin siirtämään tilapäisesti Brommaan, koska nykyiset tilat eivät olleet valmiit ja Sabbatsbergin vuokranantaja halusi silloiset tilat tyhjiksi.

Vävilasku Beckombergaan Brommaan

Annen tehtäväksi tuli ensin hankkia asukkaille kuljetukset. Hän otti yhteyden kuljetuspalveluun ja varasi autoja. Kun puolet oli tilattu, kuljetuspalvelusta otettiin yhteyttä ja ihmeteltiin tilausten määrää ja tarkoitusta. Sitten ilmoitettiin kylmästi, että Suomikoti saa järjestää kuljetukset itse. Samtransin avulla ne sitten järjestyivät oikein hyvin.

Annella oli avaimet uuteen paikkaan ja hän päätti käydä muuttoa edeltävänä päivänä tarkastamassa, että kaikki oli kunnossa. Hämmästys oli suuri kun hän totesi, että eräässä käytävässä oli käynnissä elokuvan filmaus ja että koko käytävä oli täynnä rekvisiittaa. Mutta elokuvantekijät lupasivat viedä tavaransa pois seuraavaan päivään mennessä ja siivota tilat. Ja niin he sitten tekivätkin.

Suomikotiin oli ennättänyt kertyä tavattoman paljon tavaraa – sitä oli ylettömästi! Muuttofirmasta oli kolme miestä pakkaamassa ja kuljet-

Nykyiset toimitilat Sturebyssä

tamassa tavaroita autoon. Kesken kaiken hajosi vielä hissikin ja jouduttiin odottamaan korjaa-jaa. Kun auto sitten oli pakattu, kysyttiin Annelta, oliko tällä ajokorttia, koska kellään miehistä ei sitä ollut. Annella oli ajokortti, mutta hän ei halunnut lähteä ajamaan suurta muuttoautoa. Löytyihän se ajuri sitten jostakin.

Asukkaita kuljettaviin autoihin pakattiin asukkaiden lisäksi ruukkukasveja, kattiloita ja palosammuttimia ja kaikkea muuta. Kuljetusmahdollisuudet käytettiin tarkkaan hyväksi.

Kaikki sujui erittäin joustavasti. Muutamista asukkaista tuntui, että he olivat mukavalla retkellä.

Viisi kuukautta myöhemmin oli taas aika muuttaa, silloin nykyisiin tiloihin Sturebyhyn. Nyt oli tarkoitus sijoittaa asukkaat avuntarpeen mukaan kullekin sopivalle osastolle, esim. somaattisia tauteja potevat ja muistisairaavat eri osastoille. Asukkaat muutettiin kolmen päivän aikana ja tällöin piti päättää järjestyksestä. Kirsi

oli vastuussa ruokien ja päivittäistavaroiden tilaamisesta joka osastolle. Kaikkien asukkaiden tuli saada ateriansa asianmukaisesti tarjoiltuna. Laatikot piti purkaa nopeasti ja huolehtia siitä, että joka osastolla oli tarpeeksi astioita kaikille. Siinä joutui ottamaan monta askelta, kun metsästi lusikoita.

Kun asukkaat saapuivat Sturebyhyn, heitä oli odottamassa musikantit ja hyvät kahvit. Jokaisen asukkaan huone oli pyritty omaisten ja henkilökunnan yhteisvoimin laittamaan niin valmiiksi kuin mahdollista.

Muuttopäivänä tilat olivat edelleen rakennustyömaana, maalaus oli täydessä käynnissä. Kirsi kehotti maalaria nopeampaan työtahtiin, koska muuttokuorma oli jo matkalla. Kattoliftejä asentanut mies ilmoitti tulevansa seuraavalle viikolla. Tarvittiin soitto Annelle – ja asennus tapahtui samana päivänä.

Muuttoa edeltävänä iltana Anne ja Kirsi olivat kahdestaan uusissa tiloissa ja kun tuli aika läh-

teä kotiin, he totesivat, että hälytys laukeaisi, jos he avaisivat oven. Kukaan ei ollut muistanut kertoa, miten hälytys suljetaan.

He tiesivät, että maanalaisia käytäviä pitkin voi päästä ulos. Mutta he eivät tienneet, mihin suuntaan piti mennä. He lähtivät kuitenkin rohkeasti kävelemään, eksyivät välillä eivätkä tienneet lainkaan missä olivat. He löysivät kuitenkin hissini, joka sitten pysähtyi kerrosten välillä. Vähältä piti, ettei Kirsillä päässyt siinä itku. Vähitellen he sitten pääsivät maan pinnalle ja totesivat olevansa lähellä maanalaisen asemaa. Työntekijät olivat innokkaasti mukana muuttotyössä, toiset pakkasivat, toiset hoitivat asukkaita. Moni oli epäillyt muuton onnistumista, kun kaikki tuntui olevan kesken. Asukkaille annettiin varmuuden vuoksi mukaan ”ensiapulaus”, jossa oli välttämättömät tarvikkeet muutaman tunnin varalle.

Kaikki sujui erittäin hyvin, omaiset ja asukkaat olivat tyytyväisiä, vaikka kaikki ei ollut

valmista eikä loppusiivousta ollut tehty. Useiden viikkojen ajan saimme nauttia työmiesten työskentelystä ja seurasta. Juhlasali oli pitkään täynnä muuttolaatikoita ja kesti monta viikkoa ennen kuin kaikki tavarat olivat löytäneet oman paikkansa.

Eräs työntekijä muistaa ensimmäisen työpäivänsä Suomikodissa. Työpäivä alkoi Brommassa ja päättyi Sturebyssä. Voimme todeta, että hän on edelleen töissä Suomikodissa.

Kaikkien työpanos oli todella tärkeä, niin työntekijöiden kuin omaistenkin. Asukkaiden ymmärtäväisyys puolestaan oli todiste siitä, että kaikki oli sujunut loistavasti.

Suomikoti halusi kiittää työntekijöitä erinomaisesta panoksesta ja antoi heille bonuksen, jota arvostettiin suuresti.

Hyvä me suomalaiset, me teimme sen yhdessä! Näin toteavat Anne ja Kirsi. ●

Sirkka-Liisa Ekman muistelee

Professori **Sirkka-Liisa Ekman** oli erittäin keskeisessä projektisihteerin tehtävässä Suomikotia perustettaessa ja kodin toiminnan alkuvaiheessa. **Paula Ehrnebo** on tehnyt hänelle muutamia kysymyksiä.

Mikä sai sinut kiinnostuneeksi omakielisestä vanhustenhoidosta?

Kun olin sairaanhoitajana Göteborgissa ja Uumajassa, totesin, että suomenkieliset eivät saaneet hyvää kohtelua, koska eivät osanneet ruotsia. Jouduin myös toimimaan tulkkina oman työni ohessa. Silti oli hoidettava omat työt, joten tilanne ei tuntunut tyydyttävältä.

Uumajaan muutettuani olin aktiivinen Uumajan suomalaisessa kerhossa ja siellä olin paljon tekemisissä suomenkielisten vanhusten kanssa. Monet heistä eivät olleet koskaan oppineet ruotsia. Sitten minut valittiin RSKL:n liittohallitukseen sekä Pohjoisen piirin hallitukseen ja siellä kummassakin vastuullani oli sosiaalityö ja terveydenhoito. Silloin alkoi eri puolilta maata tulla tietoja suomalaisvanhusten ongelmista ja kyseltiin, mitä RSKL aikoo

tehdä vanhustenhuollon hyväksi. Jotakin oli tehtävä.

Vuosina 1980–1988 olin geriatrisen klinikan ylihoitajana ja ongelmat kävivät esille entistä selvemmin. Kirjoitin tutkielman sairaanhoidon hallinnosta, ja totesin siinä, että dementoituneet vanhuksset eivät saaneet riittävää hoitoa, koska heitä ei ymmärretty. Näin ollen oli oletettavaa, että ruotsinsuomalaiset, jotka eivät puhuneet ollenkaan ruotsia tai jotka puhuivat sitä vain vähän, eivät myöskään saaneet hyvää hoitoa. Sama koski tietenkin myös muita kieliä äidinkielenään puhuvia, mutta heitä oli silloin vielä vähän.

Tutkijakoulutuksen aikana suuntasin kiinnostuksen juuri ruotsinsuomalisten dementiaa sairastavien hoitoon ja kommunikaatioon. Väitöskirjan suunnitteluvaiheessa sain yhteyden Tukholman yliopiston kaksikielisyys-tutkimuslaitokseen ja sen johtajaan **Kennet Hyltenstamiin**. Keskus sai rahaa tutkimusprojektiin, jonka alkuvaiheessa minä olin mukana. Vuonna 1993 väittelin lääketieteen tohtoriksi äidinkielisten hoidon merkityksestä. Heti sen jälkeen muutimme mieheni kanssa Solnaan.

Koti suomalaisille vanhuksille -yhdistys oli perustettu 1989, mutta yhdistys ei pystynyt tekemään mitään konkreettista, koska varoja suunnitteluun oli vaikea saada. Tukholman kaupungin sosiaalityötoimen edustaja **Barbro Hedman** oli kuitenkin myönteinen ja kaupunki myönsi rahaa hankkeen kehittämiseen. Hedman asetti ehdoksi, että minut valitaan hankkeen johtajaksi.

Niin minut valittiin hankkeen puoliaikaiseksi projektisihteeriksi. Samaan aikaan toimin opettajana Punaisen Ristin sairaanhoitajakoulussa sekä tutkijana Karoliinisessa instituutissa. Tämä oli onni Suomikodille, sillä kummankin työnantajan tuki oli merkittävä.

Oliko hankkeeseen ryhtymisen ajankohta sopiva?

Oikeastaan olisi pitänyt aloittaa jo paljon aikaisemmin. Mutta toisaalta poliittinen ilmapiiri ei ehkä aikaisemmin olisi ollut edes sen verran myönteinen kuin 1990-luvun alussa.

Alkuvaiheessa tehtiin myös hieman yhteistyötä vi-

rolaisten kanssa, mutta tavoitteiden todettiin olevan erilaiset ja yhteistyöstä luovuttiin.

Millaista ymmärtämystä poliitikot ja viranomaiset osoittivat suunnitteluvaiheessa?

Eivät minkäänlaista ymmärtämystä eivätkä edes kiinnostusta. Aina vain vedottiin siihen, että tämä aiheuttaa segregatiota. Viranomaiset eivät kuunnelleet meidän argumenttejamme. Vasta kun Karoliinisen instituutin professori **Bengt Winblad** oli muutaman kerran neuvotteluissa, kaupungin edustajat alkoivat kuunnella. Bengt Winbladin tuki oli merkittävä. Hän korosti, että on kyse hyvästä hoidosta ja että hoidon laadun merkityksen ymmärtäminen on tärkeää.

Mikä viranomaisten suhtautumisessa hankkeeseen tuntui pahimmalta?

Haluttomuus ymmärtää omakielisen hoidon merkitystä. ”Jos ei ole oppinut ruotsin kieltä 40 vuodessa, voi lähteä takaisin Suomeen.”

Miten ruotsinsuomalaiset itse suhtautuivat hankkeeseen?

Osa piti tärkeänä, osa ei. Mutta yleisesti ottaen suhtautuminen oli myönteistä. Vähitellen myös muualla maassa alettiin kiinnostua suomenkielisestä hoidosta, ja saimme monenlaisia kyselyjä ja neuvonpyyntöjä.

Tekikö koskaan mieli luovuttaa?

Kyllä. Työ oli varsinaista taapertamista.

Miten tilojen saanti onnistui?

Kun monen vaiheen jälkeen saatiin vuokrata tilat Sabbatsbergin sairaalan alueelta, oli selvitettävä, miten ne saataisiin tarkoitukseen sopiviksi. Tarvittiin myös arkkitehti suunnittelemaan taloon suomalaisen ilmeen. Arkkitehti **Olavi Soikkanen**, joka oli mukana johtokunnassa, esitteli meille nuoren arkkitehdin **Timo Karasalon**. Hän oli saanut koulutuksen Suomessa ja Ruotsissa ja hän oli ihastunut funkistyyliin rakennukseemme. Valoisuuden aikaansaamiseksi hän käytti talon sisustuksessa paljon koivua. Kotiin rakennettiin myös suurkeittiö ja senkin suunnitteleminen tarvittiin asiantuntija-apua. Sitä löysin Hushållningssällskapetista ja Hackmannin kaupasta.

Hälytynjärjestelmän suunnittelun ymmärtäminen ei sekään ollut helppoa.

Mutta taloon oli saatava kalustus. Alettiin tiedustella, mistä saataisiin sänkyjä, pöytiä ym. – ilmaiseksi. Ruotsin punaisen ristin koulu lahjoitti pöytiä, tuoleja ja sänkyjä. Kalustoaan vaihtavat sairaalat antoivat meidän käydä katsomassa, oliko poistettujen tavaroiden joukossa jotain käyttökelpoista mikä sopisi meille. Useat yksityishenkilötkin olivat valmiit antamaan lahjoituksia. Ne piti kuitenkin useimmiten hakea.

Oliko henkilökunnan hankkiminen vaikeata?

Päinvastoin. Päätettiin palkata 30 työntekijää. Nyt oli ongelmana se, että päteviä hakijoita oli noin sata, ja useimmat kutsuttiin haastatteluun. **Helena Kivisaari** ja **Alli Urberg** auttoivat minua haastatteluissa koko kesän. Emme pystyneet lupaamaan vakinaista työtä, koska meillä ei ollut mitään tietoa taloudellisista mahdollisuuksistamme. Työntekijät olivat kuitenkin erittäin innostuneita ja antoivat kaikkensa, he joutuivat joskus odottamaan palkkaansakin useita kuukausia. Työntekijät lahjoittivat kotiin myös lakanoita, verhoja ja pöytäliinoja, sillä kaikesta oli pulaa.

Vielä tässäkin vaiheessa oli pettymys, että Tukholman kaupunginosat eivät halunnet lähettää vanhuk-sia (ostaa paikkoja) Suomikotiin. Mutta vähitellen ajat muuttuivat. Suomikotia käytiin tarkastamassa useaan otteeseen ja kun aina todettiin hoidon olevan hyvä, asenteet kääntyivät.

Tuntuiko koskaan siltä, että olisi pitänyt toimia toisin?

Vaikea sanoa, teimme parhaamme. Näin jälkikäteen tuntuu siltä, että yhdistyksen johtokunta olisi voinut olla aktiivisempi. Yksi syy vähäiseen aktiivisuuteen oli varmaan se, että johtokunnassa ei ollut enemmän eri alojen asiantuntijoita, jotka olisivat voineet kukin omalta osaltaan selvittää eri alueita. Kaiken tämän keskellä tuntui usein yksinäiseltä.

Miltä tuntui sinä päivänä, kun Suomikoti avattiin?

Suomikodin avajaisissa tuntui vihdoinkin hyvältä. Ohjelmassa oli kanteleensoittoa ja silloin pitkään puhumatta ollut Suomikotiin päässyt mies alkoi spontaanisti laulaa. Silloin tiesin, että ponnistukset olivat kannattaneet. ●

Lahjoitukset ja testamentit

Suomikoti on saanut vuosien varrella lahjoituksia jäseniltä, tutuilta ja tuntemattomilta.

Suomikodin perustaja **Hilja Jensen** poistui keskuudestamme 2007 ja samana vuonna perustettiin Hiljan nimeä kantava muistorahasto. Rahastoon on tullut pieniä ja suuria lahjoituksia, joiden avulla monet työntekijät ovat saaneet erityyppistä yksilöllistä jatkokoulutusta.

Syksyllä 2009 saimme puhelimitse tiedon, että Suomikodille oli kirjoitettu testamentti, joka oikeutti meidät saamaan neljänneksen kahdesta Tukholman Reimersholmella sijaitsevasta asunto-oikeusasunnosta.

Saimme myös irtaimiston, joka asianajajan mukaan oli poisheitettävää tavaraa. Silloinen toiminnanjohtaja **Katriina Åberg** ja minä menimme pari paperikassa mukaan valitsemaan tavaroita, joita ei heitettäisi pois. Loppujen lopuksi tavaraa oli niin paljon, että meidän oli tilattava iso kuorma-auto kuljettamaan ne Suomikotiin. Oli taidetta, Arabian astioita, kirjoja, mattoja ja huonekaluja. Tämä **Aune Lehtonen Lindhen** tekemä lahjoitus oli täydellinen yllätys ja se oli kokonaisuudessaan miljoonaluokkaa.

Liisa Holm lahjoitti Suomikotiin vuosina 2011–2012 suuren summan rahaa, jonka käytimme suuriin taulutelevisioihin, soittimiin, sisustukseen ja huonekaluihin. Hän halusi ilahduttaa Suomikodin asukkaita ja nostaa heidän elämänlaatuaan.

Viimeksi saamamme suuri lahjoitus oli vuonna 2011 asukkaamme **Helvi Höglundin** meille tekemä testamentti, 100 000 kruunua. Suomikoti oli hoitanut häntä ja hänen raha-asioitaan koko ajan, jonka hän asui täällä. Hänen lahjoittamansa viherkasvit kukoistavat pohjakerroksen ikkunalla ja orkidea puhkeaa kukkaan tuon tuostakin ja viestittää Helvin terveiset ja tyytyväisyyden sieltä jostakin.

Olemme voineet rakentaa Suomikodin talouden vakaalle pohjalle, ja siinä lahjoitukset ovat auttaneet suuressa määrin. Vuonna 2009 siirsimme vuosikokouksen päätöksen mukaan tulevaisuudenhankkeisiin miljoona kruunua.

Kiitos kaikille lahjoittajille! ●

Vuokko Aspfors Toivonen

Suomikodin puuhanainen

Suomikodin äidiksi kutsutaan **Hilja Jensenia** ja aiheesta, koska hän näki aikaisin suomenkielisen vanhustenhoidon tarpeen. **Alli Urbergiä** voidaan kutsua Suomikodin toiseksi äidiksi ja todelliseksi puuhanaiseksi. Hän oli mukana perustamassa yhdistystä, osallistui toimintaan alusta alkaen ja seuraa sitä tiiviisti edelleenkin. Allin panos on ollut kaikin tavoin ratkaiseva Suomikodille.

Alli Urberg syntyi Oulussa lokakuussa 1930. Kansakoulua hän sai sodan syttymisen vuoksi käydä vain 2,5 vuotta, mutta suoritti kuitenkin keskikoulun. Hän tuli aikuisena ylioppilaaksi ja on sen jälkeen opiskellut eri aineita sekä Tukholman yliopistossa että Gotlannin korkeakoulussa.

Alli kävi keskikoulun Oulussa ja meni 16-vuotiaana töihin Lennätinlaitokseen. Hän haaveili urasta englannin opettajana ja muutti Lontoon opiskelemaan. Siellä hän kiinnostui sairaanhoitajan työstä, kun tapasi suomalaisen sairaanhoitajan, joka oli menossa töihin Afrikkaan. Alli sai neuvon mennä opiskelemaan sairaanhoitajaksi Ruotsiin ja sen jälkeen myös mennä Afrikkaan. Alli muutti Tukholmaan 1953, jossa valmistui sairaanhoitajaksi ja työskenteli Karoliinisen sairaalan Radiumhemmetissä valmistumisestaan aina eläkkeelle siirtymiseensä asti.

Alli Urberg oli yhdistyksen perustamisvaiheessa työnsä ohella aktiivi myös muissa järjestöissä kuten Tukholman Suomalaisessa Seurassa, jossa hän tapasi Hilja Jensenin opintopiirissä. Hän oli myös mukana yhteiskunnan toiminnoissa ja edusti sosiaalidemokraatteja Tukholman läänin maakäräjillä ja oli monien vuosien ajan jäsen sekä maakäräjien että Tukholman kunnan eri hallituksissa ja lautakunnissa. Tämä oli tärkeätä Suomikodille, koska Allilla oli suorat yhteydet

päätäjiin ja hän pystyi näin vaikuttamaan asioiden kulkuun.

Itse kodin perustaminen vaati valtavaa työtä. Kaikesta oli suuri pula, aina kirjoitusvälineistä sänkyihin. Satoja pieniä ja suuria käytännön asioita piti järjestää ja samalla johtaa yhdistyksen toimintaa. Kun Suomikodin virat tulivat hakuun, Allin kesä meni puhelimeen vastaamiseen, kun lähes 300 kiinnostunutta soitti ja halusi lisätietoja viroista. Sen jälkeen hän haastatteli kymmeniä ihmisiä ennen kuin virat oli täytetty. Kaikki työ tehtiin ilman mitään korvausta, päinvastoin hän menetti työansioita, koska viranomaisten ja muitten päättäjien luona käytiin asioimassa virka-aikana. Monta kertaa oltiin konkurssin partaalla, kun rahaa ei kerta kaikkiaan ollut eikä palkkoja pystytty maksamaan ajoissa.

Alli Urberg toimi Suomikoti-yhdistyksen puheenjohtajana vuodesta 1989 vuoteen 1996. Sen jälkeen hän on ollut monta vuotta yhdis-

tyksen vaalivaliokunnassa. Kunniajäsenenäkin hän on joskus osallistunut johtokunnan kokouksiin, kun on ollut kyse tärkeistä asioista. Alli on myös ahkera kirjoittamaan. Olemme usein saaneet lukea Suomikodin Sanomista yhdistyksen eri vaiheista, hänen matkakokemuksistaan ja monista muista asioista. Alli vierailee edelleenkin Suomikodissa tervehtimässä sekä asukkaita että tuttuja työntekijöitä.

Tänään Alli on myös Tukholman Suomalaisen Seuran ja sen eläkeläisjaoston Ikinuorten jäsen. Hän on mukana sekä puolueosastonsa että asuinlähiönsä PRO-yhdistyksen toiminnassa. Sen lisäksi matkat ja monet kulttuuriharrastukset vievät oman aikansa. Erityisen lähellä sydäntä ovat lapset, kesämökki Visbyssä ja ennen muuta kaksi lastenlasta. ●

Suomikodin vaiheet

Yhdistyksen perustaminen

Suomenkielisen hoidon ja hoivan tarve Tukholman alueella oli suuri jo 1960-luvulta lähtien. Tämän tuli **Hilja Jensen** huomaamaan työssään sairaalassa. Kun Hilja tutustui **Alli Urbergiin** 1970-luvun puolivälissä, hän herätti myös Allin huomioimaan vanhusten hoidon puutteet. Vuonna 1976 perustettiin eläkeläistyöryhmä LO:n silloisen toimitsijan **Hjalmar Rantasen** johdolla. Tämä ryhmä kokoontui vain muutaman kerran ja keskusteli pääasiassa eläkekysymyksistä.

Hilja Jensen kirjoitti vuonna 1980 aloitteen suomenkielisestä palvelutalosta Tukholman sosiaalidemokraattien vuosikokoukseen. Kokouksessa todettiin, ettei omia osastoja tai taloja tarvita, koska kaikkialla vanhusten hoidossa on suomenkielistä henkilökuntaa.

Samaan aikaan Hilja oli aktiivi Suomalaisen seurakunnan toiminnassa ja otti myös täällä esille suomenkielisen vanhusten hoidon järjestämisen. Niinpä seurakuntaan perustettiin erityinen investointirahasto ja 600 000 kruunua varattiin alkupääomaksi vanhainkodin rakentamiseksi.

Hilja Jensen ja Alli Urberg jatkoivat työtään suomalaisen vanhustentalon aikaansaamiseksi ja kirjoittivat nyt aloitteen Sosiaalidemokraattien puoluekokoukseen 1983. Siellä todettiin

että vanhustentalon todellinen tarve täytyy tutkia. Alli ajoi asiaa eri poliittisissa yhteyksissä ja kun Älvsjössä avattiin uusi palvelutalo, varattiin 115 asunnosta 18 paikkaa suomenkielisille. Tämä ei kuitenkaan ollut onnistunut ratkaisu, koska toimintaa ei mitenkään sovellettu suomalaisille vanhuksille.

Lääninhallitukselta saadun neuvon mukaan päätettiin perustaa aatteellinen yhdistys ajamaan asiaa eteenpäin. Hilja Jensen, Alli Urberg ja **Lauri Pihlajamaa** kokoontuivat 6. lokakuuta 1988 valmistelemaan yhdistyksen perustamista. Hiippakunnan juristilta saatiin neuvoja säännöistä ja asiaa käytiin esittelemässä terveyden- ja sairaanhoidosta vastaavalle maakäräjäneuvokselle **Göran Hammarsjölle**. Yhdistyksen perustamiskokous pidettiin 15. tammikuuta 1989 Tukholman suomalaisen seurakunnan tiloissa. Paikalla oli noin sata asiasta kiinnostunutta suomalaista. Kirkkoherra **Urpo Kokkonen** toivotti läsnäolijat tervetulleiksi ja kokouksen puheenjohtajaksi valittiin Ruotsin suomalaisseurojen keskusliiton pääsihteeri **Sulo Huovinen**. Sihteerinä toimi liiton toimitsija **Helena Kivisaari**. Yhdistyksen puheenjohtajaksi valittiin Lauri Pihlajamaa. Yhdistyksen ensimmäinen vuosikokous pidettiin huhtikuussa ja puheenjohtajaksi valittiin Alli Urberg, varapuheenjohtajaksi Lauri Pihlajamaa ja sihteeriksi Helena Kivisaari.

Toukokuun lopussa pidettiin kokous, jossa

Suomikodin päämies on Suomikoti-yhdistys. Tässä vuosikokouksen osanottajia 2013.

keskusteltiin ”käytännön vaatimuksista, joita vaaditaan projektin aikaansaamiseksi”. Siellä vaadittiin, että tilojen tulee sijaita keskeisellä paikalla Tukholmassa ja että paikkoja tulee olla noin 150. Edelleen todettiin, että kiinteistön tulisi olla korkeatasoinen, täyttää sekä nykyhetken, yhteiskunnan että Tukholman läänin suomalaisten asukkaiden vaatimukset ja olla tietenkin sopiva myös vammaisille. Kiinteistössä täytyisi olla sairaskoti/hoitokoti, vanhainkoti ja palvelutalo, jossa olisi yksiöitä ja kaksioita, niin että aviopuolisot voisivat asua yhdessä. Lisäksi haluttiin keittiö ja ruokasali, jotta myös ulkopuolella asuvat eläkeläiset voisivat tulla aterioimaan. Tämän lisäksi tarvittaisiin voimistelusalit tai juhlasali, jossa voi esittää näytelmiä ja pitää muita tilaisuuksia. Pitäisi olla kirjasto ja lukusali, jossa voisi lukea päivän sanomalehdet. Pitäisi olla askartelu- ja terapiatilat, kioskki, kampaamo/parturi, jalkojenhoito ja lääkintävoimistelu sekä tietenkin sauna, pukeutumis- huone, vilvoitteluhuone ja uima-allas. Tarvittaisiin myös pesutupa, jossa olisi pesukoneet ja muut asiaankuuluvat koneet. Keskusteltiin myös kangaspuiden tarpeellisuudesta.

Yhdistyksen toiminta

Yhdistys aktivoi alkuvuosina jäseniä opintopiireissä. Keskusteltiin muun muassa Suomen historiasta itsenäisyyden vuosina, järjestötoiminnasta sekä terveys- ja sosiaalikeskymyksistä. Sen lisäksi järjestettiin piirustus- ja akvarellinmaalauskurseja. Taloa lainasivat myös muut yhdistykset. Muun muassa Suomalaisten Näkövammaisten liitto piti kokouksia talossa.

Uusien jäsenten hankkiminen on ollut tärkeää kaikille johtokunnille. Jäsenmäärä on kuitenkin pysynyt noin 150 henkilön tuntumissa. Vuonna 1997 asetettiin rohkea päämäärä saada 1 000 jäsentä, mutta määräksi jäi noin 200.

Yhdistyksen sääntöjä on uudistettu vuosien aikana. Vuonna 2007 poistettiin säännöistä syyskokous, ja sen jälkeen kaikki vaalit on suoritettu vuosikokouksessa.

Vuosikokouksessa 2008 yhdistys perusti Hilja Jensenin muistorahaston. Sen tarkoituksena on parantaa toimintaa henkilökunnan jatko-

Suomikodin tiloja Sabbatsbergissä

koulutuksen avulla. Yhdistys teki rahastoon peruslahjoituksen ja on sen jälkeen tehnyt lahjoituksia rahastoon muun muassa muistamalla henkilöitä ja järjestöjä juhlapäivinä. Yksityiset jäsenet tekevät säännöllisesti pieniä lahjoituksia rahastoon. Varoja on käytetty mm. Silvia-syster- ja jalkahoitokoulutukseen.

Yhdistys on osallistunut muiden ruotsinsuomalaisten järjestöjen toimintaan vaihtelevassa määrin. Ruotsinsuomalaisten valtuuskuntaan haettiin jäsenyyttä **Matti J Korhosen** aloitteesta ja sinne valittiin edustaja viimeisen kerran vuonna 2003. Yhdistyksen edustaja osallistuu Tukholman suomalaisen seururan johtamaan työryhmään, joka keskustelee Tukholman kunnan hallintoaluerahojen käyttämisestä.

Kun yhdistys vihdoinkin sai tilat vanhuksille, oli tärkeä löytää sopiva nimi. Vuosikokouksessa 1994 julistettiin nimikilpailu ja vuotta myöhemmin päätettiin talon nimeksi **Suomikoti Kerttu Skytten** ehdotuksesta. Suomikoti-nimi rekisteröitiin vuonna 2011, koska johtokunta halusi suojata meidän korkealaatuisen toiminnamme

nimen. **Pentti V Lehto** piirsi yhdistykselle logon.

Lauri Pihlajamaa ja Alli Urberg ovat yhdistyksen kunniajäseniä.

Tilat

Yhdistyksen johtokunnat kävivät ahkerasti kaupunginjohtajien, maakäräjäneuvosten ja eri virkamiesten puheilla esittämässä suomenkielisen vanhustenhoidon parantamista. Jo syksyllä 1989 yhdistykselle tarjottiin tiloja Norrbyhemmetistä ja Ösbyholmista, jotka kuitenkin sijaitsivat liian syrjässä. Seuraavina vuosina lakkautettiin useita hoitolaitoksia, muun muassa Beckombergan, Långbron ja Älvsjön sairaalat ja niistä tarjottiin tiloja yhdistykselle, mutta nämä olivat eri syistä sopimattomat.

Tukholman läänin maakäräjien kiinteistöyhtiön Locumin kautta löytyi syksyllä 1993 Sabbatsbergin sairaalan alueelta tilat, kun sairaalan toimintaa supistettiin. Ensin tarjottiin tiloja päärakennuksesta, mutta nämä eivät olleet johtokunnan

Sabbatsbergin Suomikodin henkilökuntaa, keskellä toiminnanjohtaja Maja-Lisa Castenhag kukitettuna

mieleen. Sitten löytyi funkistyylinen 30-luvulla rakennettu talo, jota oli käytetty patologian laitoksen toimintaan konttori- ja laboratoriotiloina. Yhdistys teki vuotta myöhemmin Locumin kanssa 10-vuotisen vuokrasopimuksen. Arkkitehti **Olavi Soikkanen**, joka oli johtokunnan jäsen, teki yhdessä arkkitehti **Timo Karasalon** kanssa ehdotuksen uusista tiloista ja kunnostus- ja korjaustyöt aloitettiin huhtikuussa.

Ensimmäiset asukkaat muuttivat taloon 18. lokakuuta 1995. Paikkoja oli kaikkiaan 27. Suomalaisille vanhuksille ei kuitenkaan ollut itseltään selvää päästä asumaan tänne, joittenkin asukkaiden osalta vaadittiin monia valituksia eri oikeusasteisiin ennen kuin paikka myönnettiin. Osa huoneista oli kahden asuttavia, mutta niitä saatiin käyttää lääninhallituksen erityisluvalla.

Kiinnostus toimintaa kohtaan oli suuri ja uusiin virkoihin oli paljon hakijoita. Myös suomalaiset yritykset, yhdistykset ja yksityiset henkilöt osoittivat tukensa lahjoittamalla sekä rahaa että erilaisia tuotteita.

Johtokunnalla oli paljon mietittävää uudessa talossa. Piti järjestää talon lainat ja hakea eri tahoilta avustuksia toimintaan. Piti vastata henkilökuntakysymyksistä, hankkia taloon puhelimet ja valvontajärjestelmä sekä alihankkija toimittamaan ruoka-aineet keittiöön. Piti järjestää pysäköintipaikat ja lipputanko sekä ruokasaliin tarpeeksi leveät ikkunalaudat kukkia varten.

Pian selvisi, että toimintaa oli vaikea pitää yllä näin pienellä asukasmäärällä ja siksi alettiin suunnitella talon laajennusta. Marraskuussa 1997 olivat rakennustyöt valmiit ja 18 uutta paikkaa käytössä.

Talvella 2001–2002 aloitettiin uusi keskustelu tiloista, koska vuokrasopimus menisi pian umpeen ja oli epäselvää voitaisiinko sitä jatkaa. Kävi selväksi, että Tukholman kunta halusi rakentaa alueelle suuren määrän asuntoja, mikä merkitsi, että vuokrasopimus päättyisi toukuussa 2006. Johtokunta ryhtyi etsimään uusia tiloja, joita oli tarjolla esimerkiksi Nackassa, Sundbybergissä ja Tukholman keskustassa, mutta jotka eivät eri syistä olleet sopivia. Lopul-

Asukkaille järjestetään monenlaisia aktiviteettejä. Tässä toimintaterapeutti Linda Timm opastaa pääsiäiskortin teossa.

ta johtokunta sai ehdotuksen muuttaa nykyisiin tiloihin Sturebyhyn. Tänne tehtiin peruskorjaus ja rakennukset mukautettiin yhdistyksen tarpeisiin, niin että saisimme vihdoinkin mm. kunnan saunan. Johtokunnan varapuheenjohtaja **Pekka Lindblom** otti suuren vastuun suunnitelmien toteuttamisessa.

Uusien tilojen hankkiminen aiheutti erimielisyyttä johtokunnan keskuudessa. Se johti siihen, että osa jäsenistöä vaati ylimääräistä kokousta, jossa ehdotettiin johtokunnan ja tilintarkastajien erottamista. Kokous, johon osallistui 121 jäsentä, hyväksyi kuitenkin johtokunnan ja tilintarkastajien toimenpiteet ja antoi heille luottamuksen jatkaa työtään.

Muutto Sabbatsbergistä tapahtui suunniteltua aikaisemmin keväällä, kun kunta halusi aloittaa rakennustyöt ennen vuokrasopimuksen päättymistä. Asukkaat siirrettiin Brommaan, Beckombergan entisen mielisairaalan tiloihin, kunnes marraskuun lopussa päästiin muuttamaan nykyisiin tiloihin. Avajaisjuhlat pidettiin huhtikuussa 2007.

Tukholman kunta ja maakäräjien kiinteistöyhtiö Locum maksoivat yhdistykselle 1,5 miljoonaa vahingonkorvausta, koska jouduimme muuttamaan ennen kuin uudet tilat olivat valmiit. Summa peitti myös ylimääräiset muuttokulut ja henkilökuntakustannukset muuttojen aikana.

Suomikodin toiminta

Suomikoti oli ensimmäinen suomenkielinen vanhusten asunto Ruotsissa. Siksi sekä suomalaisten että ruotsalaisten kiinnostus toimintaa kohtaan on alusta alkaen ollut suuri. Edelleenkin talossa käy suuri määrä vierailijoita, ja varsinkin suomalaisille hoitoalan työntekijöille Suomikoti on suosittu käyntipaikka.

Toiminta on vaihdellut vuosien varrella. Ystäväpalvelu alkoi heti kun ensimmäiset asukkaat muuttivat taloon. Siitä vastasivat Tukholman suomalaisen seurana eläkeläisyhdistys Ikinuoret ja Tukholman suomalainen seurakunta. Tänäpä tää toimintaa yritetään elvyttää uudelleen.

Päivätoiminta suomalaisille eläkeläisille aloi-

MONTA MUISTOA – MONTA TARINAA -konsertti, yhteistyöprojekti Kuninkaallisen musiikkikorkeakoulun kanssa.

tettiin 1996 ja jatkui muutaman vuoden. Toiminta loppui, koska yhdistyksellä ei ollut sopimuksia kuntien kanssa. Toiminnan uudelleen aloittamisesta on keskusteltu eri vaiheissa, mutta sen on katsottu vaativan aivan liika resursseja muun toiminnan kustannuksella.

Leena Uusitalo teki pian Suomikodin toiminnan alettua tutkimusprojektin, jossa hän dokumentoi Suomikodin perustamisvaiheet. Vuosina 1998/99 toteutettiin EU-projekti, jossa analysoitiin Suomikodin työorganisaatio ja henkilökunnan lisäkoulutustarpeet.

Viime vuosien toiminta on ollut erilaisten rutiinien ja organisaation kehittämistä, koska toimintaa valvovat viranomaiset vaativat yhä enemmän dokumentointia asukkaiden hoidosta. Kun nämä asiat ovat kunnossa, tämän hetken tärkein tavoite on parantaa toiminnan laatua. Ehdotuksia on tullut eri kyselyjen pohjalta sekä asukkaiden ja omaisten kokouksista. Suuri määrä parannusehdotuksia tuli myös talvella 2013/14 toteutetuissa fokusryhmäkeskusteluissa. Ne johtivat siihen, että nyt Suomikodissa

keitetään perunat ja lämmitetään kotiin ostettu ruoka. Valmistuvan ruoan tuoksu parantaa ruokahalua ja kauniisti katetut pöydät lisäävät viihtyvyyttä.

Syksystä 2007 lähtien Suomikodissa on ollut toimintaterapeutti, jonka tehtävänä on asukkaiden aktivoiminen. Fysioterapeutti, joka vastaa asukkaiden fyysisestä hyvinvoinnista, on Suomikodissa ollut koko toiminnan ajan. Nyt meillä on myös lääketieteellinen jalkahoitaja.

Suomikodissa on asukkaille runsaasti erilaisia aktiviteetteja, kuten karaokea, musiikkia, tansseja ym. Talvella 2013/14 Tukholman musiikkikorkeakoulun opiskelija teki lopputyönään musiikkiprojektin Suomikodin dementoituneiden asukkaiden kanssa. Se oli hyvin pidetty aktiviteetti. Myös puutarha on suosittu kesäaikaan. Sen korotetut kasvualustat antavat myös pyörätuolissa istuville mahdollisuuden osallistua kasvien hoitoon.

Puutarhakasvien istutus ja hoito on suosittua.

Talous

Kun yhdistys aloitti toimintansa ja taloa ryhdyttiin suunnittelemaan, oli varojen hankkiminen johtokunnan tärkein tehtävä. Rahaa haettiin Suomen ja Ruotsin valtioilta, eri järjestöiltä ja säätiöiltä. Tukea saatiin Tukholman kunnalta ja maakäräjiltä, muun muassa Tukholman sosiaalilautakunnalta 460 000 kruunua päiväkeskustoimintaan. Kumpikaan valtio ei antanut rahallista tukea. Yhdistys sai lisäksi monia lahjoituksia yksityishenkilöiltä, jotka halusivat tukea toimintaa.

Suomalainen seurakunta päätti 1980 lahjoittaa suomikodille 600 000 kruunua toiminnan aloittamiseen. Vuonna 1995 johtokunta katsoi summan kasvaneen 1,4 miljoonaksi, koska se oli ollut seurakunnan tilillä päätöksestä asti. Lahjoituksesta keskusteltiin kirkkovaltuustossa samana vuonna, mutta seurakunnan taloudellinen tilanne oli muuttunut ratkaisevasti ja seurakunta päätti lahjoittaa yhdistykselle 50 000 kruunua.

Kun asukkaat muuttivat taloon, oli pula kaikkes-

ta ja johtokunta sai kääntyä suomalaisten yritysten puoleen saadakseen käyttötavaraa. Henkilökunta puolestaan järjesti tanssit vapunpäivänä ja tulot, lähes 7 000 kruunua, olivat tervetulleet. Kun tarvittiin uusia sänkyjä, henkilökunta järjesti sänkytanssit, joiden tulot käytettiin sänkyjen ostoon.

Yhdistys sai myös periä Skogåsista pienen huoneiston, joka monien mutkien jälkeen saatiin myytyä ja kassaan tuli täytettä 105 000 kruunua.

Talous huononi ratkaisevasti vuonna 1999. Johtokunta ei saanut säännöllisiä raportteja taloudellisesta tilanteesta ja myöhemmin kävi ilmi, että yhdistyksellä oli verovelkoja ja rästiin jääneitä eläkevakuutusmaksuja. Perustettiin säästöryhmä, johon kuuluivat rahastonhoitaja, toiminnanjohtaja, henkilökunnan edustaja ja taloudenhoitaja. Toimenpiteet johtivat siihen, että 6,5 virkaa lakkautettiin. Seuraavana vuonna vasta valittu johtokunta päätti uudesta säästöpaketista ja talouskeskustelu jatkui vielä seuraavinakin vuosina. Vasta vuonna 2003 voitiin todeta, että talous oli kunnossa. Suuri kunnia

Tansseja järjestetään usein. Musiikki koostuu pääasiassa suomalaisista klassikoista ja sitä esitetään livenä.

tästä kuuluu Vuokko Aspfors Toivoselle, joka on ansiokkaasti toiminut talouden saamiseksi vakaalle pohjalle.

Tiedotustoiminta

Yhdistyksestä ja Suomikodista on vuosien aikana tehty erilaisia esitelehtiä, joita on levitetty sekä suomalaisille että ruotsalaisille päättäjille. Lokakuussa 1998 päätettiin perustaa lehti ja Suomikodin Sanomat on ilmestynyt siitä lähtien neljä kertaa vuodessa.

Tiedotusta kuntiin on lisätty eri yhteyksissä, muun muassa syksyllä 2001, jolloin kuntien avuntarpeenarvioijat kutsuttiin tutustumaan Suomikodin toimintaan. Avoimet ovet toiminnasta tiedottamiseksi järjestettiin toukokuussa 2004 ja paikalla oli noin 80 kävijää. Jäsenten ja omaisten lisäksi talossa vieraili sosiaaliasiain kunnanneuvos, virkamiehiä maakäräjiltä ja Suomen suurlähetystöstä.

Internetissä Suomikodilla on tietysti oma kotisivu, www.suomikoti.se.

Henkilökunta

Yhdistys sai ensimmäisen työntekijänsä, kun se haki Tukholman sosiaalilautakunnalta varoja projektityöhön 1992. Yhdistys sai 350 000 kruunua, joilla palkattiin Sirkka-Liisa Ekman projektisihteeriksi. Hän aloitti työnsä elokuussa 1993, ensimmäisenä vuonna hän toimi puoliaikaisesti ja seuraavana vuonna 20-prosenttisesti. Kun tilakysymys oli selvä huhtikuussa 1995, aloitettiin henkilökunnan hankkiminen. Lähes 230 henkeä haki avoimia virkoja ja asiasta kiinnostuneita oli vielä enemmän. Kesä käytettiin hakijoitten haastatteluihin ja työt aloitettiin syksyllä. Työntekijöitä oli aluksi toiminnanjohtajan lisäksi seitsemän sairaanhoitajaa, neljätoista apuhoitajaa ja keittiöhenkilökunta.

Johtokunta sai puida henkilökunta-asioita melkein kaikissa kokouksissaan. Ongelmana olivat usein työajat ja osa-aikatyö. Toiminnan vakautumisen myötä asiat on sittemmin pystytty hoitamaan toiminnanjohtajan, osastonjohtajien ja ammattiyhdistyksen kesken.

Lokakuussa 2002 palkattiin muutamia eläke-

Joulumarkkinoista on tullut jokavuotinen perinne.

läisiä 16 tunniksi kuukaudessa. Heidän tehtävänä oli pitää seuraa asukkaille ja helpottaa sillä tavoin henkilökunnan työtaakkaa. Toimintaa kesti muutaman vuoden ja keväällä 2012 palkattiin muutama tukihenkilö.

Yhdistys liittyi vuonna 1999 työnantajaliitto Ideaan ja on vuodesta 2008 ollut Almegan jäsen.

Viime vuosina on panostettu henkilökunnan jatkokoulutukseen. Koko henkilökunta on saanut dementia-alan peruskoulutuksen. Henkilökunta on saanut erityistä ohjausta hoitotyöhön liittyvissä kysymyksissä ja Famna-järjestön kanssa on opittu, kuinka hoidon laatua voidaan kaiken aikaa kehittää pienillä parannuksilla.

Yhdistys vai yritys

Keskustelua Suomikodin toimintamuodosta on käyty eri yhteyksissä. On keskusteltu osakeyhtiöstä, säätiöstä, taloudellisesta yhdistyksestä ja tukiyhdistyksestä. Ensimmäisen kerran asia otettiin esille toimintasuunnitelmassa 1994 ja

vuosikokouksessa 1995 päätettiin, että perustetaan säätiö vastaamaan toiminnasta. Samana vuonna syyskokous kumosi vuosikokouksen päätöksen.

Seuraavan kerran asiasta keskusteltiin muutamaa vuotta myöhemmin ja johtokunta esitti ylimääräiselle jäsenkokoukselle maaliskuussa 2000, että perustetaan osakeyhtiö ja että 51 prosenttia osakkeista myydään. Kokous teki periaatepäätöksen yhtiön perustamisesta, mutta antoi johtokunnalle tehtäväksi tutkia myös säätiövaihtoehtoa.

Lokakuussa jäsenkokous hylkäsi kuitenkin ehdotuksen osakeyhtiöstä ja säätiöstä äänin 56–33. Tämä johti siihen, että johtokunta erosi tehtävästään vuodenvaihteessa.

Vuonna 2007 keskusteltiin suomenkielisen vanhustenhuollon aloittamisesta Södertäljessä. Tätä tarkoitusta varten suunniteltiin, että yhdistyksestä tehdään tukiyhdistys tai säätiö, kun taas toimintaa varten perustettaisiin yhtiö, joka voisi perustaa uusia vanhustenasuntoja eri paik-

kakunnille Tukholman lääniin ja Keski-Ruotsiin. Johtokunta päätti tammikuussa 2008, että toimintaa laajennetaan ottamalla vastuu naapuritalosta ja että Södertäljeen perustetaan uusi yksikkö. Tämä vaati uutta järjestömuotoa ja vuosikokouksessa päätettiin perustaa säätiö. Päätös peruttiin marraskuun kokouksessa, koska valtiopäivien käsittelyssä oli uusi säätiölaki, jonka sisältö ei ollut tiedossa. Södertäljen kunta taas vaati toiminnan aloittamiseksi tukiyhtiötä kiinteämpää organisaatiota, mikä johti siihen, että suunnitelmat vesittyivät.

Vuosikokouksessa 2009 keskusteltiin jälleen yhtiön perustamisesta ja kokous päätti suurella enemmistöllä, että toimintaa jatketaan edelleen aatteellisen yhdistyksen pohjalta. ●

Jussi Böök

Marja-Liisa Sairanen

Suomikoti-yhdistyksen puheenjohtajat

Lauri Pihlajamaa 1989
Alli Urberg 1989–1996
Matti J Korhonen 1997–1999
Anssi Pajuvirta 2000
Jussi Böök 2001–2008
Marja-Liisa Sairanen 2009 –

Suomikodin toiminnanjohtajat

Maja-Lisa Castenhag 1997–kesä 1998
Anette Silverörn palkattiin vuodeksi syksyllä 1998–1999
Ritva Alrenius helmikuu 2000–2003
Katriina Åberg lokakuu 2003–kesäkuu 2012
Virpi Johansson kesäkuu 2012–

Tarkka taloudenhoitaja

Suomikodin talouspäällikkö **Vuokko Aspors Toivonen** kuuluu yhdistyksen ja talon uskollisiin työntekijöihin. Vuokko oli perustamassa *Suomikoti*-yhdistystä ja kuului johtokuntaan parin vuoden aikana 1990-luvun puolivälissä. Kun kodin toiminta lähti käyntiin, hän auttoi talouden hoidossa ja muun muassa suunnitteli tilejä, hoiti laskuja, palkkoja ja kirjanpitoa. Kaikki tapahtui siihen aikaan käsipelillä, apuna oli korkeintaan kirjoituskone. Toisaalta talous oli pieni, joten tehtävämäärä oli kohtalainen.

Vuodesta 2002 Vuokko alkoi hoitaa talousasioita puolipäiväisenä työntekijänä. Työmäärä lisääntyi talouden kasvun myötä ja vuodesta 2006 hän on tehnyt kokopäivätyötä. Hänen työtehtäviinsä kuluvat kaikki talouden hoitoon liittyvät tehtävät kuten talousarvion laatiminen, tulojen ja menojen kehityksen seuraaminen ja tilinpäätöksen tekeminen vuoden lopussa. Suomikodin tämän vuoden budjetti on hieman yli 48 miljoonaa, joten tilien mukana työtaakka on kasvanut valtavasti. Kuten kaikissa töissä myös Suomikodissa suurten asioi-

den sekaan mahtuu paljon pienempiäkin asioita kuten asukkaiden varojen ja käsikassan hoito. Vuokko on myös työnjohtaja, hänen vastuullaan ovat vahtimestari, siivoaja, emäntä ja kaikki muut, jotka eivät kuulu hoitohenkilökuntaan.

– Kun aloitimme toiminnan, ei ollut rahaa mihinkään. Johtokunnan kokouksissa pöydällä oli lautanen, jolle kerättiin maksu kokouksen aikana juodusta kahvista, Vuokko muistelee.

Talous parani, kun asukasmäärä Sabbatsbergissä lisääntyi. Kuitenkin 90-luvun lopussa oli suuria ongelmia. Talous oli luisunut käsistä, kun ei ollut talousarviota eikä näin ollen myöskään talouden seuranta. Uusi johtokunta joutui aloittamaan kaiken alusta. Tehtiin talousarvio ja ryhdyttiin säästötoimiin. Johtokunta ei enää ottanut palkkiota työstään ja konsulttien käyttö lopetettiin. Johtokunta seurasi silmä kovana tulojen ja menojen kehitystä.

Vuokko Aspors Toivonen uskoo, että Suomikodin tulevaisuus on valoisa, sillä suomalaisten vanhusien määrä kasvaa. Tosin yhä useammat kunnat tarjoavat ainakin osittain suomenkielistä palvelua, mutta kasvavasta kilpailusta huolimatta Vuokko luottaa siihen, että Suomikodin hyvä maine takaa uusia asukkaita.

– Meillä on hyvä hoito, suomentaitoinen henkilökunta ja suomalainen vanhuksien hoitoon erikoistunut lääkäri. Meillä on nykyaikaiset kuntoutuksen apuvälineet ja paljon eri aktiviteetteja asukkaille. Ympäristö on viihtyisä ja meillä on oma puutarha. Henkilökuntaa koulutetaan jatkuvasti ja toimintaa pyritään koko ajan kehittämään eri tavoin. Totta kai meillä asukkaita riittää, Vuokko arvioi.

– Mikään ei kuitenkaan tapahdu itsestään. Toiminta vaatii tarkkaa taloutta, kun esimerkiksi kuntien korvaukset vaihtelevat suuresti. Olemme onneksi pystyneet keräämään rahastoja, joiden avulla voimme rahoittaa esimerkiksi uusien sänkyjen, apuvälineiden ja tietokoneiden hankinnat. Se on tulevaisuuden kannalta tärkeää, Vuokko lopettaa. ●

Emme saa jäädä lepäämään laakereillemme

Viitasaarella syntynyt **Virpi Johansson** on Suomikodin viides toiminnanjohtaja. Hän tuli tänne kesällä 2012 Bromman kaupunginosalautakunnasta, jossa hän vastasi johtajana vanhusten kuntoutuksesta, kotihoitosta ja dementiasairaiden hoitoryhmästä.

Koulutukseltaan Virpi on fysioterapeutti eli lääkintävoimistelija, kuten ammattia aikaisemmin kutsuttiin. Hän valmistui Tampereella 1976 ja muutti sen jälkeen Uppsalaan, jossa hän toimi Akateemisessa sairaalassa. Vuonna 1985 seurasi muutto Sundbybergiin, jossa Virpi on viihtynyt siitä asti. Hän työskenteli pari vuotta Solnan kunnassa, jossa hoiti henkilökunnan työpaikkaergonomiaa ja terveyttä muun muassa paussijumpan ja muitten aktiiviteettien avulla.

Seuravaa työpaikka oli Sundbybergin sairaala, jossa hän vastasi pitkäaikaispotilaiden kuntoutuksesta. Sairaalan toiminta muuttui kokonaan 1990-luvun alussa, kun toteutettiin ns. Ädelreform ja kunnat saivat vastuun kaikesta vanhusten hoitoon, hoivaan ja palveluihin liittyvistä työstä.

– Suomikodissa olen oppinut huomaamaan, kuinka tärkeä oma äidinkieli on vanhustenhoitotyössä. Se on merkityksellinen ihmisarvolle, mutta sitä tarvitaan tietenkin myös kaikissa arkipäivän tilanteissa. Vanhusten täytyy voida luottaa siihen, että heidän tarpeensa ymmärretään, Virpi Johansson sanoo.

Siksi hän arvostaa suuresti niitä, jotka kovan työn tuloksena ja vastustuksesta huolimatta onnistuivat saamaan aikaan kodin suomalaisille vanhuksille. Hän arvostaa Suomikodissa myös sitä, että toiminnan perustana on aatteellinen

yhdistys, joka ei tavoittele voittoa. Kaikki varat sijoitetaan toimintaan.

Virpi Johansson arvioi, että suomenkielistä hoivaa ja hoitoa tarvitaan ainakin lähimmät parikymmentä vuotta. Hän uskoo myös, että Suomikodissa riittää asukkaita juuri siksi, että hoidon laatu on korkea. Emme kuitenkaan voi jäädä lepäämään laakereillemme.

– Parantamisen varaa on aina, ei kaikki ole täydellistä. Toiminta ei saa olla sisäänlämpiävää, vaan meidän täytyy olla mukana kehityksessä ja myös vaikuttamassa siihen. Meidän täytyy koko ajan seurata, mitä yhteiskunnassa ja hoitoalalla tapahtuu, ja kehittää toimintaa parantamalla tietojamme ja taitojamme, Virpi Johansson lopettaa. ●

Suomikodissa tapahtuu

Suomikodin tyylikäs sauna on asukkaiden ahkerassa käytössä. Tässä saunan ovat vallanneet pääsiäistrullit.

Konsertteja ja muita musiikkitapahtumia järjestetään usein. Kuvassa suomalainen lapsi- ja nuoriso-orkesteri Viskurit.

Suomikodissa juhlitaan Suomen itsenäisyyspäivää, joulua, pääsiäistä ja juhannusta. Myös asukkaiden tasavuotissyntymäpäiviä vietetään yhdessä.

Rapujuhlat ovat jokasyksyinen suurtapahtuma. Grillijuhlia järjestetään monta kertaa vuodessa.

Suomikoti

Ramviksvägen 213
122 64 ENSKEDE

Puh: 08-457 08 50

Internet:
www.suomikoti.se

Suomikoti-yhdistys

Jäsenmaksujen ja lahjoitusten
tili 23 46 60 - 9

Jäsenmaksu:
Henkilöjäsen 150 kr
Yhteisö 600 kr